

ДОКУМЕНТ ПРЕДОСТАВЕН ОТ БЪЛГАРИЯ

**Допълнителна информация към
Преговорната позиция
по глава 6 - Политика на конкуренцията
(CONF- BG 29/00)**

Като се позовава на Преговорната си позиция по глава 6 "Политика на конкуренцията" (CONF- BG 29/00) и на Общата позиция на Европейския съюз (CONF- BG 8/01), България желае да предостави допълнителна информация относно:

АНТИ-ТРЪСТ

Подготовката за изпълнение на задълженията, в резултат на бъдещото членство на България в ЕС е приоритетна задача за КЗК и ВАС. Тези органи отчитат необходимостта още в периода преди присъединяването да осигурят цялостно и съответстващо приложение на *acquis*.

1. Законодателство

За да осигури хармонизирането на българското законодателство към подзаконовото европейско законодателство, КЗК подготви проект за Решение за групово освобождаване на определени категории вертикални споразумения и съгласувани практики, съгласно Регламент 2790/1999/ЕС. Проектът е съгласуван с Главна дирекция "Конкуренция" и нейните бележки бяха взети под внимание при обсъжданията. На заседание, проведено на 10. 04. 2001 г. КЗК прие Решение № 44 за групово освобождаване на вертикални споразумения. То беше обнародвано в Държавен вестник бр. № 44 от 08.05.2001 г. и влезе в сила на 01.06.2001 г.

КЗК предвижда да приеме през 2002 и 2003 г. решения за групово освобождаване на хоризонтални ограничения: освобождаване от определени категории споразумения за изследване и развитие, специализирани споразумения и споразумения в застрахователния сектор, в съответствие с Регламенти 2659/2000/ЕС, 2658/2000/ЕС, 1534/1991/ЕС и 3932/1992/ЕС.

Вземайки предвид намерението на ЕС за изменение на Регламент 240/1996/ЕС за групово освобождаване на определени категории споразумения за трансфер на технологии, КЗК ще следва политиката на ЕС в тази област и ще вземе съответните законови мерки. Това се отнася също и за Регламент 1475/1995/ЕС за групово освобождаване на определени категории споразумения за дистрибуция на моторни превозни средства, което изтича на 30.09.2002 г.

2 Практика на КЗК в областта на антитръста

За периода от 2000г. до Май 2001 г. са постановени 42 решения в областта на споразуменията, съгласуваните практики и злоупотребата с монополно и господстващо положение, както и 28 решения относно концентрациите на стопанска дейност.

Показател за съсредоточаване на вниманието на Комисията за защита на конкуренцията в тази област е броят на случаите, в които същата е поела инициатива за разследване на нарушения, а именно -16 от общо 24 случая на самосезиране (антитръст и нелоялна конкуренция). В тази връзка трябва да посочим, че за периода от 1998 г. до края на 1999г., броят на тези казуси е бил двойно по-малък.

Комисията за защита на конкуренцията е разгледала 12 казуса за забранени споразумения, решения и съгласувана практика.

Като пример можем да посочим Решението №139/16.11.2000 г., с което е санкционирано "Данон - Сердика" АД за сключване на вертикални споразумения за определяне на цени на продукти.

Показателен е и случая на съгласуване на цени между конкуренти на пазара на "транспорта по допълнителни маршрутни линии". По този казус КЗК наложи санкция на общо 14 търговски дружества в размер на 92 000лв. /Решение №93/05.09.2000г./.

Бихме могли да посочим и решението №144/30.11.2000г., постановено срещу "Овъргаз Холдинг" АД, гр.Ямбол и "България 2002" АД Холдинг, гр.София, с което КЗК забранява споразумението между същите, съдържащо задължение за въздържане от конкурентни действия и налага имуществена санкция, съответно в размер на 10 000 лв. и 40 000 лв.

За горепосочения период са постановени 31 решения за злоупотреба с монополно и господстващо положение, като страни по част от тях са държавни предприятия, които упражняват монопол или имат господстващо положение върху определена дейност.

Такъв е случаят, в които по молба на "Вастелс- България" ЕООД, гр.София е санкционирана и НК "БДЖ" за неправомерно прекратяване на договор с молителя /решение на КЗК №103/21.09.2000г./.

Друг показателен пример за контрола на Комисията за защита на конкуренцията в тази област е решение №38/13.04.2000г., с което е наложена санкция на "НЕК" ЕАД, гр.Враца за прилагане на различни условия към един и същ вид договори по отношение на определени партньори и налагане на нелоялни търговски условия.

В практиката за съответния период, Комисията за защита на конкуренцията не постановява решения за забрана на концентрации на стопанска дейност. По 9 казуса същата разрешава осъществяване на концентрация, докато в Решение №91/18.07.2000г. налага санкция в размер на 5000лв. на "Кейбъл България" АД за не уведомяване на Комисията за защита на конкуренцията за предстоящата операция.

При изготвяне на мотивите към своите решения Комисията за защита на конкуренцията се съобразява с "acquis communautaire" и следва отблизо практиката на Европейската комисия и Съда на ЕО.

Такива са решение №144/30.11.2000г., в което, във връзка с въпроса за ограничаване на потенциалната конкуренция, КЗК се позовава на две решения на Съда на ЕО, а именно -№6/72 от 1973 Continental Can и №32/65 от 13.07.1966 и решение №28/14.03.2000г., постановено срещу "Гипс" ЕАД, с. Кошава, Комисията за защита на конкуренцията взима в предвид практиката на Европейската комисия и Съда на ЕО в областта на "Fidelity rebates" и в частност случаите 27/76, Unated Brands; Suilker and others; Irish Sugar(97/624 EC) и други.

Интерес представлява и решение №139/16.19.2000г., в което КЗК съгласува своето становище относно забраната за определяне на фиксирани цени с чл. 4,"а" от регламент №2790/1999г. на Европейската комисия за вертикалните споразумения и съгласуваната практика.

3 Институционален капацитет за прилагане на acquis

Комисията за защита на конкуренцията разполага с необходимия административен капацитет за осигуряването на ефективното приложение на acquis в областта на антиitrustовото законодателство.

Броят на служителите на комисията е 83. Организационната структура е изградена така, че да осигури изпълнение на функциите на комисията. Броя на служителите, които участват в проучванията и разследванията е 50 (в това число не са включени 10 служители от Дирекция "Държавни помощи"). Това са специалисти с юридическо и икономическо образование, които познават в голяма степен достиженията на европейското право в областта на антиitrustа и прилагат знанията си по конкретни казуси. Практика на Комисията за защита на конкуренцията е при разследвания на сериозни нарушения на ЗЗК да участват и служители от дирекция "Европейска интеграция и международно сътрудничество", които следят новостите и промените в нормативната уредба на Европейския Съюз, както и практиката на Европейската комисия и Европейския съд.

В бъдеще усилията на Комисията за защита на конкуренцията ще бъдат насочени към:

-повишаване на теоретичните знания и практическите умения на служителите в съответствие с acquis;

-осъществяване на програма за формиране на екип от обучаващи кадри, които ще съдействат за системното поддържане на високо професионално ниво на служителите;

-превод на решенията на Европейския съд и Европейската комисия;

-увеличаване на библиотечния фонд на комисията (абонамент за European Court Reports European Competition Law Review, European Law Review, Kluwer Merger Control Reports);

-доизграждане на компютърната система на комисията;

-създаване на база данни, които ще подпомогнат служителите при анализа на съответните пазари и при ползване на практиката на Комисията за защита на конкуренцията и на Върховния съд.

-.....

За да постигне тази цели България ще използва както собствени, така и средства по програма ФАР на ЕС.

4. Мерки за дерегулиране, либерализиране и осигуряване на условия за свобода на конкуренцията в различни сектори

Процесите на дерегулиране, либерализиране и осигуряване на условия за свобода на конкуренцията на българската икономика следва да се разглеждат в по-дългосрочен период, а не като еднократен акт. В последните години България осъществи:

-намаляване на концентрацията на стопанска дейност;

-разделяне на стопанските субекти, където това е икономически ефективно и технологически възможно, в т. ч. отделяне още преди приватизацията на онези дейности, осъществявани от монополните структури в които е възможно въвеждането на конкуренция;

- приватизация на монополите- държавна и общинска собственост, включително и ликвидация на губещите предприятия;

-ограничаване на държавната намеса в дейността на стопанските субекти;

- либерализиране на ценообразуването и ненамеса в промишлената и търговската им политика и т.н.;

- изгради независими регулаторни органи (агенции), ясно дефинира техните функции и взаимоотношения със стопанските субекти, с оглед гарантиране правната сигурност на икономическите оператори;

- въведе ясни пазарни принципи, правила и механизми за управление на държавната собственост.

- Замени редица лицензионни и разрешителни режими с икономически решения или делегира права на професионалните камари, асоциации и други неправителствени организации.

Това бе постигнато посредством съществени промени в законодателството и дълбоки структурни реформи, насочени към преустройство на икономиката върху принципите на свободния пазар и конкуренцията.

5. Информация относно по-нататъшните мерки в областта на

дерегулирането, либерализацията и отварянето за конкуренция на съответните пазари.

България ще продължи и в бъдеще процеса на дерегулиране, либерализиране и отваряне за конкуренция на отделните сектори, за което се предвиждат следните мерки:

5.1 Сектор транспорт

железопътен транспорт.

С влизането на Закона за железопътния транспорт в сила от 2002г. ще се даде възможност за либерализация на сектора и за създаване на пазар на железопътните транспортни услуги, както и на условия за реална конкуренция между превозвачите. Според нормите на новия закон се предвижда от 2002г. въвеждане на изискване за лицензиране на превозвача, което ще спомогне за ликвидиране на монопола в сектора и стимули за благоприятна конкурентна среда. В процес на създаване е и административна структура /Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" като самостоятелно юридическо лице/, на която ще бъдат възложени функциите по прилагане на закона и на контрола по неговото спазване. Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" ще бъде създадена до края на месец май 2001 г. и ще започне да функционира преди влизането на закона в сила, за да подготви по -лесното му въвеждане в практиката. Подзаконовата база е в процес на активна подготовка и ще бъде приета до средата на настоящата година, за да даде възможност на всички участници в транспортния процес да се подготвят предварително за влизането на закона в сила.

5.2 Сектор телекомуникации:

Предвижда се въвеждането на следните мерки:

- Отваряне на пазара на фиксирана обществена телефонна услуга на 01.01.2003г.
- Привеждане на режима за лицензиране на отделните услуги в съответствие с чл.7 на Директива № 97/13- в края на 2002г.
- Подготовка на правната база за регламентиране на дейността на операторите с господстващо положение в съответствие с Директиви 97/33/ЕС и 98/10/ ЕС- през 2002г. Въвеждане на правната база през 2003-2004г.
- Привеждане в съответствие с Директиви 98/1 О/ЕС и 97/33/ЕС на обхвата и изискването за финансова достъпност на предлаганата услуга, а също и на механизма за възлагане изпълнението на тези задължения на други оператори, както и на схемите за компенсирание при евентуални загуби- до края на 2002г.
- Въвеждане на изискванията на Директиви 90/388/ЕЕС, 92/44/ЕЕС, 97/33/ЕЕС за подходящи счетоводни системи за оценка на разходите за услугите, разделно счетоводство и разходоориентираност на тарифите- в края на 2003г. Определяне на лицензионните такси в съответствие с чл. 6 и чл. 11 на

Директива 97/13- от началото на 2004г.

5.3. Сектор пощенски услуги

Предвижда се пълна либерализация на пощенския пазар след 01.01.2003г. Предоставянето на услуги в рамките на универсалната услуга след тази дата ще подлежи на индивидуално лицензиране. Неуниверсалните услуги ще се предоставят след съответната регистрация.

5.4. Сектор енергетика

Предвижда се либерализиране на пазара на ел. енергия чрез въвеждане на следните мерки:

Предвижда се въвеждането на директен достъп на независими производители от страната до привилегировани потребители в нея, считано от 01.01.2002г. Детайлна уредба ще бъде дадена с наредба, която ще определи условията, на които следва да отговарят привилегированите потребители.

Либерализиране на пазара на природен газ:

а) предоставяне на право на предприятията, добиващи природен газ да го изнасят.

б) създаване на възможност за големи потребители да внасят природен газ от външни източници и да имат право на достъп до газопреносната мрежа за осъществяване на вноса.

в) създаване на регионални разпределителни дружества с участието на български и чуждестранни инвеститори, в съответствие с разработения проект на програма за развитие на пазара на дистрибуция на природен газ.

Ускорена приватизация в подотрасъл въгледобив

- Преструктуриране на топлофикационните дружества, в съответствие с утвърдения "Актуализиран план за действие за преструктуриране на търговските дружества от системата на топлофикацията".

6. Информация относно политиката на КЗК и приложението на законодателството в тази област

Ефикасната политика на конкуренцията е задължително условие за да се постигне пълен ефект от дерегулацията. Поради това българският орган за защита на конкуренцията има и ще продължава да има значителна роля в този процес.

Комисията за защита на конкуренцията многократно е предприемала действия с цел да осигури спазването на правилата на свободната конкуренция на пазара на либерализираните сектори, както и да предотврати преливане на законови монополи върху съседни пазари.

В един от най-важните казуси тази година Комисията наложи значителна глоба на БТК заради злоупотреба с монополно положение, изразяващо се в едностранно налагане на противозаконни и нелоялни договорни условия, увреждащи интересите на потребителите на телефонни услуги (решение 21/22.02.2000 г.).

Обект на проучване е било и поведението на Националната електрическа компания, поради съмнения за злоупотреба с господстващо положение (Решение 64 от 22.06.1999 г.). Нееднократно Комисията е разглеждала и поведението на "Водоснабдяване и канализация" ЕАД във връзка с налагане на нелоялни търговски условия, ограничаване на техническото развитие във вреда на потребителите, както и пряко или косвено налагане на необосновани цени за покупка или продажба (Решение 58 от 25.05.2000 г. и Решение 96 от 05.09.2000 г.).

През тази година Комисията изрази становища по проекти на закони и подзаконовни актове, които по някакъв начин засягат конкурентната среда на отделни пазари или регулират поведението на стопански субекти с монополно или господстващо положение на съответния пазар. Особено важно в това отношение е становището на Комисията по проекти на Закони за изменение и допълнение на Закона за далекосъобщенията и Закона за енергетиката и енергийната ефективност. В мотивите към тези становища Комисията се позовава на чл. 64 и чл. 66 от ЕСА, които предпоставят свобода на конкуренцията в отношенията между България и Общността, както и на законодателството на ЕС в тези области.

Когато извършва дейността си, Комисията за защита на конкуренцията внимава да не разглежда въпроси от областта на регулирането и да се придържа единствено към антитръста. Докато в миналото, преди създаването на нарочни регулативни органи, тази позиция не винаги беше икономически обоснована, сега тя изглежда като единственото логично поведение на КЗК. Разпределението на функциите между Комисията и регулативните органи засега не е породило никакви сериозни проблеми. Дори напротив, в някои сектори като далекосъобщенията се наблюдават много добри примери за полезно сътрудничество.

ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

Дейност по сближаването на българското законодателство с европейските правни норми (acquis) за държавните помощи

За постигане на цялостно и обхватно възприемане на *acquis* по настоящем се разработва проект на Закон за държавните помощи, който се очаква да бъде завършен до края на 2001 година. Той ще замени член 20 от съществуващия Закон за защита на конкуренцията (ЗЗК). В обхвата на новия закон ще бъдат включени основните принципи на Договора за Европейската Общност, членове 86(2), 87 и 88, както и релевантните принципи на Procedure Regulation (Regulation 659/99).

Предварителният проект на закона съдържа седем части: забрана на държавна помощ; процедурни правила за получаване на разрешение от КЗК; правомощия на КЗК; съществуваща помощ; жалби и компетентност на КЗК; прилагане;

наблюдение и контрол, заключителни разпоредби

Предвижда се до края на 2001 г. Законът за държавните помощи да бъде приет
Същевременно се работи по хармонизирането на действащото законодателство с *acquis* чрез предприемането на следните стъпки:

- Анализиране на законодателството, което има връзка с държавните помощи с оглед неговата съвместимост с *acquis*.
- Приемането на съответните нормативни документи от Министерски съвет включващи разпоредби от следните Европейски нормативни актове;

Medium-term (within six months from the adoption of the State Aid Act, at the latest)

-Commission Decision 341/94/ECSC of 28 December 1993 establishing Community rules for State aid to the coal industry

-Council Regulation (EC) No 543/97 of 17 March 1997 amending Council Regulation (EEC) No 1107/70 on the granting of aids for transport by rail, road and inland waterway

-Council Regulation (EC) No 2255/96 of 19 November 1996 amending Regulation (EEC) No 1107/70 on the granting of aids for transport by rail, road and inland waterway

-Council Regulation (EEC) n° 1191/69 of 26 June 1969 on action by Member States concerning the obligations inherent in the concept of a public service in transport by rail, road and inland waterway,

-Council Regulation (EEC) n° 1192/69 of 26 June 1969 on common rules for the normalization of the accounts of railway undertakings + Annex

-Council Regulation (EEC) n° 1107/70 of 4 June 1970 on the granting of aid for transport by rail, road and inland waterway

-Council Regulation (EEC) n° 1473/75 of 20 May 1975 amending Regulation (EEC) n° 1107/70

-Council Regulation (EEC) n° 1658/ 82 of 10 June 1982 supplementing, by provisions on combined transport, Regulation (EEC) n° 1107/70

-Council Regulation (EEC) n° 1101/89 of 27 April 1989 on structural improvements in inland waterway transport

-Commission Regulation (EEC) n° 1102/89 of 27 April 1989 laying down certain measures for implementing Council Regulation (EEC)

-Council Regulation (EEC) n° 3572/90 of 4 December 1990 amending, as a result of German unification, certain Directives, Decisions and Regulations relating to transport by road, rail and inland waterway

-Council Directive 91/440/EEC of 29 July 1991 on the development of the Community's railways

-Council Regulation (EEC) n° 1893/91 of 20 June 1991 amending Regulation (EEC) n° 1191/69 on action by Member States concerning the obligations inherent in the concept of a public service in transport by rail, road and inland waterway,

-Council Regulation (EEC) n° 3578/92 of 7 December 1992 amending Regulation (EEC) n° 1107/70 on the granting of aid for transport by rail, road and inland waterway

Действащото *aquis* ще бъде включено или в Закона за държавните помощи или законът ще постанови изрично, че прилагането на разпоредбите относно държавните помощи ще се осъществява в съответствие с принципите и правилата, установени от релевантното първично и вторично европейско законодателство. С оглед на това правоприлагащият орган ще бъде оправомощен да се позовава и прилага директно съответните актове от *aquis*, касаещо държавните помощи.

Разпоредбите за прилагане правилата за държавните помощи на чл. 64, ал. 1 (iii) и ал. 2 във връзка с чл. 6, ал. 3 от Европейското споразумение (прието на 23.05.2001г.) ще бъдат водещи при упражняване контрол върху държавните помощи.

Привеждане на съществуващите схеми в съответствие с *acquis*

Съществуващите държавни помощи, установени или действали след влизането в сила на Европейското споразумение за асоцииране и преди влизането в сила на новия ЗЗК, бяха насочени към реструктурирането и приватизацията на предприятията -бенефициенти. С изтичането на срока на действие на Закона за финансово оздравяване в края на 2000 г. тези схеми бяха прекратени, като бенефициентите бяха или приватизирани, или ликвидирани.

Укрепване на административния капацитет на наблюдаващия и контролиращия органи

Новия Закон за държавните помощи ще разшири контролните правомощия на КЗК в тази област, Комисията успешно използва генералната законова рамка на ЗЗК от 1998 г. От 1 декември 2000 г. в КЗК действа дирекция "Държавни помощи" с щат от 10 души. В момента процесът на наемане на служители приключи и всичките позиции са заети от специалисти с икономическо или юридическо образование. Един от младшите служители ще вземе участие в годишната JTS на TAIEХ в областта на държавните помощи. Значителна част от проекта за укрепване на административния капацитет на КЗК по програма ФАР е насочена към развитието на квалификацията и професионалните умения на служителите на дирекцията. С приемането на новия Закон за държавните помощи КЗК ще разшири правомощията си за разследване в тази област. На настоящия етап дирекцията успешно си служи с общата процесуална рамка на ЗЗК.

Министерството на финансите увеличи числеността на отдел "Държавни помощи", като понастоящем с наблюдение на държавните помощи пряко са ангажирани 6 експерти, подпомагани от дългосрочния консултант по проекта ФАР и неговата сътрудничка, които също работят по тази проблематика. Освен това са определени конкретни експерти от различните агенции и дирекции на Министерството на финансите, които ще участват в процеса на работата като консултанти по конкретни въпроси от своята дейност. В рамките на проекта по програма ФАР ще се повиши професионалната подготовка на специалистите от отдела, както и на другите експерти от министерството, които

работят в тази област. Дейността ще протече в следните по-важни направления:
-Обучение на служителите от КЗК и МФ по въпросите на законодателството и практиката на ЕС.

- Предоставяне на консултации относно политиката по държавните помощи в чувствителните " сектори и в другите приоритетни сектори.

- Проучване опита на страните-членки на ЕС по изработването на регионални карти за държавните помощи.

- Изготвяне и разпространение на наръчници по режима на новопредоставените държавни помощи.

Създаване на изчерпателна и задължителна система за нотификации

Чл. 20 от ЗЗК осигурява задължителна нотификация на всяка помощ с непосредствен ефект върху търговията между Общността и България. Въпреки това броят на ex-ante оценките е нисък, поради липсата на информираност на администрацията и липсата на бърз и надежден механизъм за прилагане на законодателството. За да разреши този проблем, КЗК проведе кампания за популяризиране задължението за нотификация, включително и директно уведомяване на всички органи, предоставящи помощи. В резултат министри и администрация поеха задължението да спазват и прилагат стриктно правилата за нотификация, съгласно действащия ЗЗК.

С новият Закон за държавните помощи ще се гарантира задължението за нотификация, като се създаде механизъм за санкциониране при ненотифициране.

На практика и в момента в Министерството на финансите има система за нотификация на държавните помощи. Тя се основава на Закона за съставяне на държавния бюджет и е част от системата и процедурите по съставяне на проекто-бюджета. Всяка година при подготовката на бюджета в Министерство на финансите се представя информация относно предложенията на отделните министерства, ведомства и общини за включване в бюджета (вкл. държавни помощи-субсидии и др.). Освен това информация за държавните помощи се събира и на основата на задълженията, произтичащи от Националния счетоводен стандарт.

Приложение на меморандума за разбирателство между МФ и КЗК

Меморандумът за разбирателство между Министерство на финансите и Комисията за защита на конкуренцията от 1999 г. се изпълнява и от двете страни. За съвместната дейност през 2001 г. е подготвен план-график. В изпълнение на меморандума и чл. 20 на Закона за защита на конкуренцията Министерството на финансите предостави на Комисията за защита на конкуренцията годишния доклад относно предоставените държавни помощи през 1999 г., с оглед да подпомогне Комисията в изпълнението на нейните контролни функции. Беше проведена среща на дългосрочния консултант по проекта ФАР на Министерство на финансите г-н Еърст с експерти от КЗК, с оглед координиране работата по изпълнението на проектите ФАР на двете ведомства и във връзка с практическата дейност по наблюдение и контрол на държавните помощи у

нас. Освен това двете институции провеждат регулярни срещи в рамките на работната група по държавни помощи и конкуренция. Обсъжда се възможността за размяна на експерти при обсъждане на по-сложни случаи на държавна помощ, както в процеса на наблюдение, така и при осъществяване на контрола върху помощите. По този начин ще се реализира на практика двойна проверка относно съвместимостта на помощите с Европейското споразумение за асоцииране. В бъдеще се предвижда създаване на директна връзка между МФ и КЗК чрез компютъризираната система за наблюдение и нотифициране на държавните помощи.

ПЛАН-ГРАФИК

на съвместните мероприятия на МФ и КЗК през 2001 г.

1. Провеждане на периодични срещи на дирекция "Контрол на държавните помощи" на КЗК и отдел "Държавни помощи" на МФ за обсъждане на текущи проблеми от дейността по наблюдението и контрола на държавните помощи.
2. Размяна на информацията относно нововъзникнали помощи и предоставените вече държавни помощи на основа на инвентарния списък и набраната информация за годишния доклад.
3. Представяне на Министерство на финансите от страна на КЗК информация за случаите на държавни помощи, по които тя е открила процедура или се е произнесла с окончателно решение.
4. Предоставяне от страна на Министерство на финансите на КЗК на окончателния годишен доклад за държавните помощи за 2000 г.
5. Участие на експерти на двете ведомства, когато се разглеждат значими и сложни случаи на държавна помощ в КЗК и МФ, с оглед формиране на обосновано становище по тях.
6. Участие на представители на КЗК и МФ в семинарите за обучение по въпросите на държавните помощи, предвидени в рамките на проектите им по програма ФАР.
Срок: съгласно графика
7. Размяна на текуща информацията относно посещения на лектори и консултанти по двата проекта по Програма ФАР, с оглед координиране дейността по обучение на двете ведомства.

Осигуряване на пълна прозрачност чрез подобряване на инвентарния списък и годишните доклади за държавните помощи

Съществуващата база-данни (инвентарен списък) за държавните помощи бе усъвършенствана, като бяха разширени възможности ѝ да акумулира данни не само на национално ниво (от централните министерства и ведомства), но и на регионално ниво - от отделните области на страната.

Базата-данни се попълва текущо през годината, като всеки нов случай на държавна помощ, който не е включен в годишния доклад и бюджета се описва в нея допълнително в момента на възникването му. Окончателните данни за фактически предоставените държавни помощи се попълват след публикуване на официалните статистически данни, след 31 март всяка

година. Базата е осигурена с хардуер и софтуер и е в състояние да поеме в бъдеще по-големия поток от регулярна информация за държавните помощи, след като бъде изградена системата за наблюдение на държавните помощи на национално и регионално ниво през 2002 г.

От 1999 г. насам годишният доклад за държавните помощи се изготвя в съответствие с методологията на Европейската комисия за подготовка на годишните прегледи за държавните помощи на страните-членки на ЕО, което позволява директно съпоставяне на данните. В доклада за 1999 г. за първи път бяха представени данни и за регионите на страната, вкл. и БВП по региони (за 1998 г). Разбира се, докладът ще продължи да бъде усъвършенстван, с оглед да стане по-пълнен и да обхване всички форми на държавна помощ, включително и индиректните такива.

Регионалните статистически показатели за изготвянето на регионални карти на държавните помощи

В съответствие с методиките на EUROSTAT България бе разделена на шест региона на ниво NUTS II. От приложената карта е видно, че като цяло всичките региони попадат под прага от 25 % от средния БВП за Общността. Изключение може да бъде направено само за Софийска област, където БВП е в границите 37,5 - 50 %. Тази разлика обаче не личи при използването на ниво NUTS II

Брутен вътрешен продукт на човек от населението USD

Райони на планиране	1995	1997	1998
Югозападен	1537	1238	1677
Северозападен	1390	1224	1216
Североизточен	1614	1213	1430
Северен централен	1520	1211	1477
Югоизточен	1914	1339	1556
Южен централен	1481	1179	1382

Изготвянето на регионални карти за нуждите на наблюдението и контрола на държавните помощи е предвидено в проекта за засилване на административния капацитет, финансиран по програма ФАР.

Информация за помощта на "чувствителните" отрасли

Информация за държавните помощи в България и в частност за предоставената помощ на "чувствителните" отрасли е предоставена на Европейската комисия с годишните доклади за държавните помощи за 1997, 1998 и 1999 г. За 2001 г. не са предвидени никакви държавни помощи за отраслите автомобилостроене, корабостроене и стоманодобив. Помощите за "Кремиковци" след приватизацията му са преустановени.

Помощи в областта на финансовите услуги

Според получената от централната банка информация на този етап не са отпускани такива помощи на кредитни институции, опериращи на българския пазар. КЗК и МФ работят по уточняването и удостоверяването на тази информация.

ПУБЛИЧНИ ПРЕДПРИЯТИЯ И ПРЕДПРИЯТИЯ СЪС СПЕЦИАЛНИ И ИЗКЛЮЧИТЕЛНИ ПРАВА

Българският закон за защита на конкуренцията се прилага за всички предприятия, които активи ограничават или могат да ограничат конкуренцията в страната. Този закон се прилага спрямо “предприятия, на които държавата е възложила извършването на услуги от обществен интерес, доколкото спазването на закона не прави невъзможно изпълнението на тези задачи и конкуренцията в страната не се засяга в значителна степен” /чл. 2, ал. 3 от ЗЗК/.

Във връзка с дейността на публичните предприятия и предприятията със специални и изключителни права, приложението на чл. 86 от ДЕО се осигурява на практика чрез нормите, предвидени в националното законодателство.

В отделните сектори мерките по приложението са както следва:

1. Сектор транспорт

железопътен транспорт

Железопътният сектор е в процес на цялостна реформа. През 2000г. е приет нов Закон за железопътния транспорт /в сила от 01.01.2002г./, който въвежда изискванията на европейското законодателство и разделя инфраструктурата от експлоатационната дейност чрез обособяване на самостоятелни структури, притежаващи търговска независимост и управленска свобода. Подзаконовата база е в процес на активна подготовка и ще бъде приета до средата на настоящата година.

Изпълнителната агенция ще контролира равният достъп до инфраструктурата на железница и изпълнението на задълженията на държавна служба. Тя също ще изработва регулаторни действия в областта на железопътния транспорт и ще ги предлага до министъра на транспорта и съобщенията.

автомобилен транспорт.

Правната рамка на материята в сектора е в голяма степен оформена. През 1999г. и 2000 г. са приети три нови закона, които са хармонизирани със законодателството на ЕС и в които не се предвижда създаване на монополни структури в сферата на автомобилния транспорт. Приети са и редица подзаконови актове. Държавата се е оттеглила от стопанската дейност. Секторът е напълно приватизиран -автомобилните превози се извършват от частни превозвачи. Секторът е напълно либерализиран, а превозите се осъществяват в благоприятна конкурентна среда. Създадени са специализирани структури, на които е възложен контрол и спазване на законовите изисквания, чийто административен капацитет е достатъчен за да осигури прилагането на изискванията на законодателството.

морски и речен транспорт

Административното изграждане на структурите, отговорни за прилагане на законодателството, се осъществи чрез създаване на няколко Изпълнителни агенции, които притежават достатъчен административен капацитет за изпълнение на възложените им функции. На специализирани държавни структури е възложен контролът по спазване на навигационната безопасност и опазване на околната среда.

въздушен транспорт

Юридическата рамка е оформена от Закона за гражданското въздухоплаване и приетите през 1999г. и 2000г. над 25 наредби, с които се въвеждат изискванията на европейското право в българското законодателство. В сектора няма монополни структури с изключителни права. Секторът е либерализиран и чрез осигуряване на благоприятни условия и подходяща конкурентна среда се постига практическо приложение на чл.86 от ДЕО чрез мерки от нормативен и административен характер за осъществяване на дейностите в сектора. В резултат на активните действия на гражданската въздухоплавателна администрация /специализирана структура за изпълнение на законодателството/ до този момент са издадени 83 лиценза на оператори за извършване на летищни дейности. Сертифицирани са 16 авиокомпании за извършване на пътнически и карго въздушни услуги, както и 23 авиационни фирми за извършване на селскостопански въздушни услуги. Редовните международни линии се обслужват от две авиокомпании, като е изключена възможността за монополно положение на авиационен оператор. Лицензирани са редица авиационни учебни центрове, както редица дружества, обслужващи технически авиационната техника.

По отношение на събираните летищни такси за използване на летищата за обществено ползване се прилага еднакъв режим спрямо българските и международните оператори. Режимът за одобрение на авиационните тарифи за превоз на пътници и карго полети е либерализиран и те повече не са обект на регулативни мерки от страна на държавата.

2.Сектор телекомуникации и сектор пощенски услуги

В областта на далекосъобщенията вече са разработени подходящи Секторна политика и правна рамка в съответствие с достиженията на правото на ЕС.

Главните правни инструменти и секторни политики са:

Секторна политика в далекосъобщенията на Република България (актуализация, обнародвана в ДВ бр. 3 от 2001г.); Закон за далекосъобщенията (ДВ бр. 93 от 1998г.); Стратегия за развитието на Информационното общество в Република България; Национална програма за развитието на Информационното общество в Република България; Закон за пощенските услуги (ДВ бр. 64 от 2000г.), Секторна пощенска

политика на Република България .

Секторните политики се преразглеждат и актуализират ежегодно, Законът за далекосъобщения ще се преразгледа основно и съответно ще се промени през 2002г. преди пълното либерализиране.

България е разработила подробна информация по съответната глава от преговорите, за настоящото и планираното привеждане в съответствие на правната и регулаторна рамка в областта на телекомуникациите с Правото на Общността към 1999г. за пощите и телекомуникациите. Повечето от мерките ще бъдат въведени в края на 2002г., само някои - в края на 2003г., а за три се предвижда въвеждане до края на 2005г.

Независимият регулаторен орган “Държавна комисия за далекосъобщения” работи за осигуряване на равни условия за икономическите субекти в телекомуникационния сектор.

3.Сектор енергетика

Законът за енергетиката и енергийните ресурси, приет на 02.07.1999 г., е законовата рамка, която регулира отношенията между икономическите оператори в различните подсектори на енергийния сектор.

Най подходящият структурен модел за енергийния сектор в България е основан на правното и счетоводно разделяне на дейностите, като процедурата е за създаване на отделни енергийни субекти и модел на единен купувач. Създадени са условия за плавен преход към конкурентна среда на енергийния пазар. Извършено е разделяне на националната електрическа компания в независими търговски дружества, занимаващи се с разпределение на електроенергия.

Проекта на Закона за изменение и допълнение на ЗЕЕР дава възможност за създаване и постепенно развитие на пазар, успоредно с съществуващият модел на единен пазар. В проекта съдържа клаузи, засягащи въвеждането на директен достъп до мрежите за електричество за подходящи потребители.

В подсектор “Природен газ”, разделянето на дейностите по внос, разпределяне и доставка е завършено. Тези дейности се осъществяват от независими търговски дружества.

Проекта на Закона за изменение и допълнение на ЗЕЕР предвижда възможност за определени потребители да оказват влияние върху вноса на природен газ. Производители на природен газ също ще имат възможността за износ.

Независимият регулаторен орган /Държавна комисия за енергийно регулиране/ ще гарантира равни условия за икономическите оператори в енергийния сектор. Проекта на Закона за изменение и допълнение на ЗЕЕР осигурява финансовата независимост на тази институция.

ДЪРЖАВНИ МОНОПОЛИ С ТЪРГОВСКИ ХАРАКТЕР

Българската Конституция съдържа детайлна уредба на дейностите, за които чрез закон може да бъде създаден монопол от страна на държавата. Секторите, в които оперират държавни монополи с търговски характер и специфичните

мерки, предприети за осигуряване на съответствие с *acquis* са както следва: